

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ІV МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»**

23-24 лютого 2023 року

м. Запоріжжя

Редколегія:

Л. М. Боярська – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМУ, кандидат медичних наук, професор;

І. Г. Утюж – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ, доктор філософських наук, професор;

Ю. В. Котлова – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМУ;

Д. П. Сепетий – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Н. В. Спиця – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

С. А. Козиряцька – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ.

С69

Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині) : зб. матеріалів ІV Міжнародної науково-практичної конференції (23-24 лютого 2023 року). – Запоріжжя : ЗДМУ, 2023. – 207 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

СЕКЦІЯ 2.

РОЗУМІННЯ РОЛІ, ЗНАЧЕННЯ, РІВНЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ЦІННОСТІ ЛІКАРЯ СУЧАСНИМ СУСПІЛЬСТВОМ (ГЛОБАЛІЗОВАНИЙ СВІТ ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ)

Марков Ю.І.

РОЗУМІННЯ РОЛІ ТА ЦІННОСТІ ЛІКАРЯ СУЧАСНИМ СУСПІЛЬСТВОМ41

Бугайчук О.В., Воронкова В.Г.

КОНЦЕПЦІЯ РОЗРОБКИ ІННОВАЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОРГАНІЗАЦІЙ МЕДИЧНОЇ СФЕРИ У ПЕРЕДОВИХ КРАЇНАХ СВІТУ45

Бурашнікова О.С., Воронкова В.Г.

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ МЕДИЦИНИ У КРАЇНАХ ЄС47

Варакута О.А.

МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ В РОБОТІ ЛІКАРЯ-СТОМАТОЛОГА49

Давидова А.Г., Курочкін М.Ю., Капустін С.А.

ВЗАЄМОДОПОМОГА ЛІКАРІВ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОГО ЛІКУВАННЯ ПАЦІЄНТА.....50

Мазур В.І.

ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ50

Ткаченко Н.О., Демченко В.О., Маганова Т.В.

ФІЛОСОФСЬКІ ТА ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНИХ КОМУНІКАЦІЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ФАХІВЦІВ51

Хіміч С.Д., Превар А.П., Фуніков А.В., Ольхомяк О.О., Хіміч О.С., Муравйов Ф.Т.

ТЕОРЕТИЧНІ, КЛІНІЧНІ, СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕРЕДОПЕРАЦІЙНОГО ПЕРІОДУ53

СЕКЦІЯ 3.

ПРОБЛЕМА ЛІКАРЯ-ВИКЛАДАЧА – ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ТА ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ

Боярська Л.М., Городкова Ю.В.

ІНТЕГРАЦІЯ НОВІТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ54

Візір В.А., Деміденко О.В., Садомов А.С., Приходько І.Б., Буряк В.В.

МОДЕЛЬ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ: АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНОЇ ДИСЦИПЛІНИ55

Калашник К.В., Рябоконт О.В., Фурик О.О.

ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНОГО ПАЦІЄНТА В КУРСІ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ56

Коваленко В.А.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МЕДИЧНОЇ СФЕРИ57

Круть Ю.Я., Сюсюка В.Г., Князева А.О., Сергієнко М.Ю., Колокот Н.Г.

ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ІНТЕРАКТИВНОГО СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ «BODY INTERACT» В ПРАКТИЦІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ» У ЗАПОРІЗЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ58

Пащенко І.В., Пащенко С.М.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ60

Підкова В.Я.

ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ61

Строгонова Т.В.

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЙ У СУЧАСНІЙ ВИЩІЙ ШКОЛІ62

Хіміч С.Д., Чемерис О.М., Бурковський М.І., Чернопищук Р.М., Кателян О.В., Стояновський І.В.

ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ХІРУРГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН НА КЛІНІЧНИХ КАФЕДРАХ63

навчальному процесі, а також має стати обов'язковим компонентом професійної підготовки як студентів медиків, так і здобувачів післядипломної освіти.

Список використаних джерел

1. Мартинюк В. М., Маланчук, Л. М. Маланчин І. М., Лимар Л. Є. Впровадження освітніх інтерактивних технологій у навчальний процес на кафедрі акушерства і гінекології. Медична освіта. 2021; 3: 49-52.

2. Сюсюка В. Г., Разнатовська О. М., Карпенко Т. В., Пономаренко О. В. Сучасні можливості наукової бібліотеки Запорізького державного медичного університету у інформаційному забезпечення навчальної та наукової діяльності. The XIX International Scientific and Practical Conference «Modern problems in science», May 17-20, 2022, Vancouver, Canada; 2022. 409-413.

3. Сюсюка В. Г., Онопченко С. П., Дейніченко О. В., Шевченко А. О., Бондаренко С. А. Особливості дистанційного навчання студентів з акушерства і гінекології в умовах воєнного стану. The II International Scientific and Practical Conference «Modern, relevant and popular research of world science», October 04-07, 2022, Tokyo, Japan. 2022; 172-177.

4. Бойчук Т. М., Геруш І. В., Ходоровський В. М., Колоскова О. К., Марусик У. І. Ефективність симуляційних сценаріїв в оптимізації практичної підготовки студентів у закладі вищої медичної освіти України. Медична освіта. 2018; 2: 50-54.

5. Kolesnyk M. Yu. The first experience of using the Body Interact simulation interactive training platform as a part of interns' attestation. Медична освіта. 2020; 2: 71-74.

6. Задирака Д.А., Рябоконт Ю.Ю., Рябоконт О.В., Романова К.Б. Впровадження проблемно-орієнтованого навчання з використанням віртуальних пацієнтів на післядипломному етапі освіти Актуальні питання дистанційної освіти та телемедицини 2020 : матеріали Всеукраїнської науково-методичної відеоконференції з міжнародною участю (19-20 листопада 2020 року, м. Запоріжжя). Запоріжжя, 2020; 102-103.

7. Льовкін О. А., Романова К. Б., Скоба І. А. Досвід використання віртуальних та симуляційних технологій серед студентів старших курсів у Запорізькому державному медичному університеті. Медична симуляція – погляд у майбутнє (впровадження інноваційних технологій у вищу медичну освіту України) (для лікарів, науковців та молодих вчених) : наук.-практ. конф. з міжнар. участю. Чернівці, 18.02.2022 року: тези доп. /Чернівці: БДМУ. 2022; 170-172.

8. Усачова О.В., Конакова О.В., Сіліна Є.А., Пахольчук Т.М., Дралова О.А. Досвід роботи з віртуальним пацієнтом на платформі «BODY INTERACT» на кафедрі дитячих інфекцій в умовах пандемії COVID-19. Досвід впровадження змішаної форми навчання у ЗДМУ, траєкторія розвитку та місце в системі вищої медичної освіти : матеріали навчально-методичної відеоконференції (26 травня 2021 року, м. Запоріжжя). Запоріжжя, 2021; 26-27.

9. Артющенко В. В., Самченко С. С., Єгоренко О. С., Новіков Д. А., Караконстантин Д. Ф., Берлінська Л. І. Симуляційне навчання в медицині: міжнародний та вітчизняний досвід. Одеський медичний журнал. 2015; 6: 67-74.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

*Пащенко Ірина Володимирівна,
кандидат медичних наук, доцент,
Запорізький державний медичний університет,
Пащенко Сергій Миколайович,
доктор медичних наук, професор,
Запорізька медична академія післядипломної освіти*

В умовах сучасної медичної освіти формування ключових компетентностей при викладанні клінічних дисциплін студентам – медикам потребує от викладача пошуку нових форм організації навчально-пізнавальної діяльності. Важливим аспектом формування компетентностей є ефективно та творче застосування вже набутих на теоретичних кафедрах знань, формування навиків аналізу знань, отриманих з різних джерел інформації, розвиток комунікативних здібностей, набуття досвіду самоконтролю. Згідно таксономії Бенджаміна Блума формуванню критичного мислення при навчанні сприяє ієрархічний перехід від цілей нижчого порядку (запам'ятовування, розуміння, застосування) до використання методів високого рівня, таких як аналіз, синтез і оцінювання. Адже уміння робити кількісні та якісні оцінки, що ґрунтуються на використанні стандартів або критеріїв дозволяє формулювати ціннісні судження про методи, дослідження, ідеї.

Цей процес відбувається у складних умовах дистанційного навчання, що потребує використання багатьох різноманітних методів і підходів. Дистанційна форма навчання утруднює формування комунікаційних навичок між лікарем і пацієнтом, які дуже важливі в майбутній професійній діяльності медика. На жаль, на практиці існують випадки невисокої вмотивованості деяких студентів до набуття нових знань, тому задачею викладача є оптимізація учбового процесу для мотивації формування професійних компетенцій студентами і інтернами.

Для покращення підготовки студентів використовується цілий ряд факторів для сприяння формування у студентів позитивного пізнавального мотиву. Окрім традиційних методів навчання ефективно застосовується метод кейсів. Обговорення студентами клінічної ситуації, представлені в кейсі, дозволяє не тільки засвоїти алгоритм діагностики та надання допомоги, а і розвиває комунікативні навички і власне емпатичне ставлення до ситуації, в якій може опинитися пацієнт.

Другим етапом після розбору і з'ясування завдання може бути розподіл студентів на групи з окремим ситуаційним завданням – кейсом, а також використання методу трійки – консалтингу для вирішення задачі. На початку заняття формується мета і складається певний алгоритм, яким чином можна її досягнути. Але при цьому кожен студент, маючи свій певний запас знань, може запропонувати свою версію, на які ознаки хвороби треба звернути увагу у першу чергу, які додаткові обстеження необхідні для підтвердження діагнозу. Це формує у студентів клінічне мислення і здатність застосовувати отримані теоретичні знання в практичних ситуаціях. Кожна підгрупа вирішує своє завдання, а наприкінці заняття всі студенти знайомляться з завданнями окремих груп, аналізуються помилки і підводяться підсумки. Необхідно отримати розуміння у студентів, якими шляхами користуватися для вирішення завдання і формування практичних навичок.

Дебріфінг – підведення підсумків заняття дозволяє проаналізувати ефективність засвоєння матеріалу, з'ясувати зауваження і побажання, мотивувати студентів до подальшого більш поглибленого, самостійного вивчення теми. Основою ефективності навчального процесу є формування у студентів певного набору, комплексу компетентностей, частина яких є ключовими для подальшої професійної діяльності.

Саме використання таких підходів дозволяє сформувати зі студента третього курсу, який тільки починає вивчати клінічні дисципліни, фахівця-клініциста, який в інтернатурі застосовує отримані знання та володіє комплексом вмінь. Такі підходи дають можливість здійснювати навчання спеціаліста на всіх рівнях освіти, що забезпечує високий рівень розвитку особистості і професійних досягнень.

Для підвищення мотивації формування професійних компетенцій необхідне комплексне впровадження інноваційних інформаційних та інтерактивних технологій і збереження кращих традицій клінічної практики.

ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

*Підкова Віра Ярославівна,
к.мед.н., доцент кафедри пропедевтики дитячих хвороб,
Запорізький державний медичний університет,*

Зараз Україна знаходиться в умовах повномасштабної війни, і звичайно, що цей стан має численну кількість негативних наслідків у всіх областях і сферах. Але найуразливішою завжди залишається людина. Суспільство переживає велику кількість болю як фізичного, так і морального (душевного, психо-емоційного): це біль втрати, страждання, знуцання з боку агресора, відчуття несправедливості; страх за рідних, близьких і за суспільство в цілому; нескінченні стреси, що по'язані з сиренами, тривогами, нападами, обстрілами, зі страхом будь-якої втрати; присмак гіркоти життя. Все це – в кінцевому результаті впливає на формування депресії, панічних станів і настроїв у мирного населення.

Всі умови, які склалися, вплинули й на роботу системи охорони здоров'я та освіти. Це безпосередньо вплинуло й на студентів, що навчаються в нашому виші та науково-педагогічних працівників, що забезпечують освіту на різних кафедрах, в тому числі й клінічного профілю.

Після відновлення навчання, з березня, співробітники нашої клінічної кафедри відпрацювали певний розмовний алгоритм дій при спілкуванні зі студентами, що допомогло налагодити з ними подальшу плідну співпрацю. В своїй роботі застосовували досвід дистанційного викладання клінічної дисципліни (за допомогою платформи Microsoft Teams), який ми здобули під час двох попередніх локдаунів з приводу пандемії COVID-19. Незважаючи на технічні проблеми, які